



Aan: De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dhr. drs W. Koolmees
De Staatssecretaris van Financiën dhr. drs. M. Snel

Bezoekadres
Hertogswetering159
3534 AS Utrecht

Postadres
Postbus 9208
3506 GE Utrecht

cc. De Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
De Vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

T 088 368 0 368
I fnv.nl

Datum	Uw kenmerk
23 april 2018	
Ons kenmerk	Telefoonnummer
18-077	088 3681614
Onderwerp	E-mail
Vervanging Wet DBA	Marjan.vannoort@fnv.nl

Geachte heer Koolmees, geachte heer Snel,

Het regeerakkoord bevat voorstellen ter vervanging van de Wet DBA. In december 2017 schreef de Minister van SZW aan de kamer hoe de maatregelen voor de arbeidsmarkt zullen worden uitgewerkt. De vervanging van de Wet DBA is één van die maatregelen. De Minister liet weten dat het de bedoeling is dat veldpartijen worden geraadpleegd. Daartoe is op 24 januari jl. een zogenaamde kick-off bijeenkomst gehouden. De FNV heeft daarvoor een position paper ingediend en vertegenwoordigers van FNV-Zelfstandigen en de FNV Kunstenbond hebben aan de kick off deelgenomen. 9 februari jl. heeft u de kamer een zogenaamde 'roadmap vervanging DBA' gestuurd. Met deze brief wil de FNV op deze roadmap reageren. Het kabinet wil zich beperken tot het verduidelijken van de arbeidsrelaties. De FNV constateert daarbij met grote instemming dat het kabinet uitsluit dat de vrijwaring vooraf uit de VAR zal terugkeren in een opdrachtgeversverklaring. Tegelijk twijfelt de FNV aan nut en noodzaak van deze exercitie. Veel beter is het arbeidsrecht in tact te laten en eventuele onduidelijkheid over de arbeidsrelaties op te lossen met sectoraal maatwerk. Het is nog beter als het kabinet zich niet zou beperken tot verduidelijking van de arbeidsrelaties, maar een integraal beleid gaat voeren om de markt voor zelfstandige arbeid gezond te maken.

Integrale aanpak

In het position paper liet de FNV weten dat wij ons vaak kunnen vinden in de doelstellingen van het arbeidsmarktbeleid van het kabinet, maar dat de voorgenomen maatregelen helaas eerder contraproductief zijn. Dat geldt ook voor de maatregelen ten aanzien van zelfstandige arbeid. Een belangrijk punt daarbij is dat het kabinet zich beperkt tot het verduidelijken van de arbeidsrelaties, maar geen maatregelen neemt op het gebied van mededinging, sociale zekerheid en fiscaliteit. Het is de overtuiging van de FNV dat een integrale aanpak is vereist om de markt voor zelfstandige arbeid gezond te maken. De Wet DBA deed niets anders dan het

Datum
16 april 2018
Ons kenmerk

Pagina('s)
2 van 3

gebruikelijke arbeidsrecht herstellen en dat is duidelijk genoeg. De Wet DBA had nooit zoveel commotie veroorzaakt als de financiële gevolgen van de uitkomst wel of geen arbeidsovereenkomst niet zo groot zouden zijn. Helaas vinden wij in de roadmap geen aanzet tot een bredere aanpak.

Handhaving

Het verruimen van het handhavingsbereik vanaf 1 juli 2018 is een goede stap, maar gaat wat ons betreft niet ver genoeg. De koers van sommige werkgevers, bijvoorbeeld in de opkomende platformeconomie, die door willen gaan met zzp-constructies, is schaamteloos. In bredere zin zien wij opportunistische opdrachtgevers en intermediairs die op de handen blijven zitten waar nagedacht zou moeten worden over arbeidsverhoudingen. Het gemak waarmee vacatures en opdrachten door elkaar worden gehaald is tekenend. In de praktijk zal de handhaving tot ten minste 2020 beperkt blijven.

Verduidelijken arbeidsrelaties

Het voornaamste punt van de FNV is dat het arbeidsrechtelijk vraagstuk alleen maar wordt verschoven van de definiëring van de arbeidsovereenkomst naar de definiëring van zelfstandigheid in het kader van een opdrachtgeversverklaring en op termijn eventueel een ondernemersovereenkomst. Terecht kiest het kabinet ervoor om in het kader van het herstel van de balans van verantwoordelijkheden klip en klaar aan te geven dat de ongeclausuleerde vrijwaring vooraf niet zal terugkeren. De FNV ondersteunt het kabinet daarbij. De door sommige veldpartijen bepleite invulling van een ondernemersovereenkomst, komt feitelijk neer op een verkapte herinvoering van de VAR.

Zelfstandige arbeid kan niet los worden gezien van de arbeidsmarkt. Het is te makkelijk en onverantwoordelijk om de positie van zelfstandigen in zijn geheel los te zien van werkgevers en werknemersvraagstukken, en de positie van de zelfstandige buiten het arbeidsrecht te willen regelen. Eerder is aanvullende bescherming van kwetsbare zelfstandigen binnen het arbeidsrecht nodig. Het klopt dat voor veel zelfstandigen het kwalificatievraagstuk helemaal niet speelt. Zouden zelfstandigen alleen producten verkopen of alleen diensten aan consumenten leveren, dan was er geen DBA-probleem. Zelfstandigen bieden echter ook, en doen dat in toenemende mate, eigen arbeid aan bedrijven aan. Het is verstandig om te benoemen en te erkennen dat de wet DBA helemaal geen breed zzp-probleem is, maar een loonheffingsvraagstuk voor inhoudingsplichtigen en voor een deel van de groep zelfstandigen die hun eigen arbeid aanbieden als ondernemer of zelfstandige beroepsbeoefenaar.

De knelpunten binnen de bonafide beroepspraktijk willen we oplossen voor zelfstandige en opdrachtgever. Dat kan het beste sectoraal en in overleg met sociale partners. Onze indruk is dat de ruis over de omvang van het DBA-probleem, evenals de ruis over de gezagsverhouding, wordt gevoed door partijen die de consequentie van afschaffing van de VAR en de herijking van verantwoordelijkheden niet willen accepteren en belang hebben bij ongeclausuleerde vrijwaring vooraf. Vaak willen deze partijen ook geen constructief overleg met de vakbond of belastingdienst voeren over inzet van zelfstandigen en ordening van de arbeidsmarkt. Die houding draagt niet bij aan een gezonde en duurzame arbeidsmarkt.

Het is helder dat uitwerking van maatregelen geen tekentafelexercitie mag worden of verzandt in juridische haarkloverij. Er moet aansluiting gevonden worden bij de praktijk. Wij wijzen erop dat de sociale partners in de creatieve sector, gesteund door het SER-advies "Passie gewaardeerd" zich aanbieden als proeftuin. Omdat in de

Datum
16 april 2018
Ons kenmerk

Pagina('s)
3 van 3

sector veel en ook allerlei verschillende vormen van gewenste en ongewenste zzp-constructies voorkomen, leent die sector zich voor een impactanalyse vooraf.

Tot slot willen wij u wijzen op de eigen verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid om schijnconstructies bij overheden tegen te gaan: *practice what you preach*. Er is sprake van marktfalen als gevolg van bezuinigingsdrift en doorgesloten aanbestedingsprocedures. Daarbij zijn de lasten als gevolg van marktdominantie bij de opdrachtgevers afgewenteld op zelfstandigen. Als voorbeeld noemen wij de aanbestedingspraktijk bij tolken en vertalers. In de journalistiek, de zorg, postbezorging, culturele sector zijn vergelijkbare voorbeelden te vinden.

Vanzelfsprekend zijn wij van harte bereid in aanloop naar uw hoofdlijnenbrief mee te denken en met u van gedachten te wisselen over een gezonde en duurzame uitkomst van het zzp-kwalificatievraagstuk voor zelfstandigen, werknemers, bemiddelaars, opdrachtgevers en werkgevers

Met vriendelijke groet,



Zakaria Boufangacha
Dagelijks bestuur FNV



Marjan Van Noort
FNV Zelfstandigen